

Νίκος Καχτίσης: Ο ΕΞΩΣΤΗΣ

(Έφτα άποσπάσματα)

Γράφω έν Κεντρική Άφρική τήν 27ην ή 28ην Ιουνίου 19... , και ώραν 3ην πρωινήν, μέ τά πρώτα κοράκια, έντός τής διδλοισήκης τής ιδιοκτητού, και ίκανής νά στεγάσει ένα λόχο, έπαυλέως μου, εύρισκομένης εις τά κράσπεδα τής πόλεως, και παρά τας έκβολάς του ποταμού Βούρι, όπου κατοικώ έγώ κι' ό κοϋκος από έπταετίας.

Ό κάτωθι ύπογεγραμμένος, Σ.Π... , πρώην άρχαιοπώλης και ιδιοκτήτης ξενοδοχείων, και πάλοι ποτέ έπιφανής κάτοικος τής πόλεως Γάνδης, δηλώ ύπευθύνως, και έν γνώσει τών συνεπειών του νόμου περί ψευδοϋς δηλώσεως, ότι βρισκομαι από ψυχολογικής απόψεως στά πρόθυρα τής καταστροφής· ότι οικονομικώς κοντεύω να καταρρεύσω· και ότι ή ύγεία μου έχει κλονισθεί στό άποχώρητο. Τό τελευταίο τό άποδίδω, όχι τόσο στά χρόνια πού μέ πήραν, όσο στίς άυπνίες, στό άγχος πού μου φέρνουν οι άναμνήσεις και οι τύψεις, και στούς ρευματισμούς· άρκει νά πώ πώς αυτή τή στιγμή πού γράφω φορώ γάντια μέχρι τούς ώμους και μέ δυσκολία σφίγγω τήν πέννα.

Δηλώ έπίσης, αυτή τήν πρωινή ώρα πού μπορεί κάλλιστα νά ύπογράψω τήν καταδίκη μου, (καλώ τούς ένδιαφερομένους νά έπωφελθούν τής εύκαιρίας), ότι δύο πρόσφατα περιστατικά έχτύπησαν τό τελευταίο κουδουνάκι μέσα στήν ψυχή μου, και ότι βλέπω πώς δέ μου άπομένει τώρα παρά ό θάνατος.

Δηλώ έπιπροσθέτως, εις έπήκοον τών νυχτερίδων, τών κουκουπιών, τών μάντιδων, τών άπαισιών τριγμών τών έπίπλων μου, πού είχα τήν άπερισκεψία νά κουβαλήσω μαζί μου από τήν Εύρώπη, και τέλος τής βροχής, πού δέν έννοεί νά σταματήσει μέρες τώρα, ότι ή έτσι ή άλλοιώς δέν έχω λόγο ύπάρξεως. Και ότι άν, ό μη γένοιτο, (αυτό τό λέω μέ ειρωνία), μέ θρουν καμμιά μέρα οι ύπηρετες μου μπρούμυτα στό πάτωμα, μέ τά λευκά μου μουσκεμένα στό δικό μου αίμα, ή πεθάνω δηλητηριασμένος, ή από όποια άλλη αίτία, (έχω στό νού μου πολλές), αυτό θα είναι από ύπαιτιότητα δική μου. *Αν είναι από ύπαιτιότητα άλλου, τόσο τό καλλίτερο. Περιττό νά τονίσω ότι δέν πρέπει νά ένοχοποιηθεί κανένας από τούς ύπηρετες μου, παρ' όλο πού θα είχαν τό δικαίωμα νά μέ σπάσουν στό ξύλο· γιατί όμολογουμένως τούς έχω πρήξει τό σηκτό μέ τίς παραξενιές μου.

Γιά ν' άποδείξω ότι δέν άστειεύομαι, προσθέτω πώς εύχομαι νά μέ βρεί ό θάνατος σέ καμιά από τίς περιπλανήσεις πού κάνω σάν τρελλός, μόνος μου, μέχρι τά μύχια τής ζούγκλας, στήν άγωνία μου νά σκοτώσω τό

χρόνο, και νά κουραστώ γιά νά μπορέσει νά μέ πάρει λίγο ό ύπνος τό θράδι — άν και ξέρω ότι αυτά είναι μπαλώματα. Τέλος, εύχομαι νά μέ σωρίσει νεκρό καμμιά ήλιαση, αλλά πολύ άμφιβάλλω, γιατί έχω τό συνήθειο νά κυνηγάω στίς σκιές.

*Αλλά άς έπιστρέψω σ' αυτό πού έλεγα γιά τό νεκροταφείο. Έδώ θα προσθέσω μιá γελοία λεπτομέρεια. Είναι άδύνατο νά περάσω από κεϊ χωρίς νά παίξω, μέ παιδαριώδη τρόπο, τά δάχτυλά μου πάνω στά σκουριασμένα κάγκελα. "Όλο λέω νά σταματήσω αυτό τό συνήθειο, γιά νά μη μέ πάρουν στό μεξέ καμμιά ώρα, αλλά τό ξεχνάω τήν τελευταία στιγμή. Πάντως, τό γεγονός ότι άναγνωρίζω κάτι τέτοιες παραξενιές μου, είναι άποδειξη ότι δέν τάχω έντελώς χαμένα — γιάτι τό φοβάμαι κι' αυτό. Άνάμεσα στούς τάφους και στά μονοπάτια, έχουν άφίσει νά φυτρώνουν κάθε είδους διαβόλια και τριβόλια. Έτσι φαντάζομαι νά είναι οι κήποι του κάτω κόσμου.

Κατά τίς ξεη τ' άπόγιομα τής ίδιας μέρας, πού έπικρατεί έδώ άπόλυτη γαλήνη παντού, ξυπνώντας από ένα έφιαλτικό ύπνο, και πιγμένους όπως ήμουνα στούς ιδρώτες, διέκρινα, μέσα από τά πέπλα τής κουνουπιέρας μου, μιá άνεπαίσθητη ήλιαχτίδα νά εισχωρεί απ' τίς κλειστές γρίλλιες. Παρ' όλη τήν πολυτέλεια πού έπικρατεί (πού έπικρατούσε θα έπρεπε νά πώ, γιάτι από τότε τό έχω εγκαταλείψει γιά πάντα, δέ θα ξαναντικρύσω τούς τοίχους του ποτέ· έχω άποσυρθεί στήν έπαυλή μου μέχρι νά ιδώ τι θ' άπογίνει) — παρ' όλη, λέω, τήν πολυτέλεια πού έπικρατούσε μέσα σ' αυτό, τό δωμάτιο ήταν βυθισμένο σ' ένα μελαγχολικό χρώμα, όπως άρκετες φορές συμβαίνει έδώ τήν ώρα αυτή μέ δωμάτια πού βλέπουν πρός τό νότο. Μία πλάγια πνοή, μία μόνη, πού έδέησε νά έρθει απ' τόν ώκεανό, έκανε τίς κουρτίνες νά κυματίσουν ελάχιστα. Άπό τούς διάδρομους και τίς αίθουσες του ξενοδοχείου δέν έρχόταν ό παραμικρός θόρυβος.

*Έπειτα από κοπετό άναριθμητων ώρών, μόλις κατά τίς τρείς έδέησε νά μέ πάρει ό ύπνος — μέχρι πού μέ ξύπνησαν οι φωνές από κάτω. Παρ' όλο πού ένας Θεός ξέρει πόσο ανάγκη είχα από ύπνο, και τούς καταράστηκε από τά δάθη τής ψυχής μου, τό ξύπνημα τό δέχτηκα μετά από λίγο σά λύτρωση. Θυμήθηκα ότι είχα όρίσει γιά κείνη τήν ήμέρα, στίς 11, συνάντηση μέ τήν κόρη του συνταγματάρχη, γιά νά τήν πάω περίπατο

μέ τ' ἀμάξι στῆς κυρίας Γκερέν, ὅπου ἐσκό-
πευα, χωρίς νά τῆς ἔχω πεί τίποτα, νά τῆς
ἀγοράσω ἀρώματα. Κάτι αὐτό, κάτι τὰ χρώ-
ματα τῆς μέρας, πού εἰσχωροῦσαν ἀπ' τῆς
γρίλλιες μου μουσικά, μέ γιόμισαν μέ μιὰ
προσμονή πού μ' ἔκανε νά πετάξω ἀπ' τῆ
χαρά μου. Βιάστηκα νά πάω στό λουτρό μου
ὅσο μπορούσα πῶ γρήγορα, σά νά ἐπρόκει-
το νά χάσω τὸ τραῖνο... Ἄφισα τὸ δωμάτιό
μου ὅπως ἦταν — σεντόνια, κουνουπίρες, ἀ-
πλута ἐσώρρουχα, στάχτες ἀπὸ τσιγάρα. Οἱ
καμαριέρες ἔχουνε φρίξει μ' ἐμένα.

Ἔλεγα, θυμᾶμαι, κάποτε σ' ἕνα φίλο μου
πῶς ἔρχονται στιγμὲς πού τὰ παίρνω ὅλα
γιὰ ἀνυπαρκτά, ἀποκυήματα τῆς φαντασίας
μου. Ἦταν πάλι οἱ παραμονὲς τοῦ πολέμου,
πολὺ πρὶν φέρω τήν... νά μείνει σπίτι μου.
Ἦταν ἀπομεσήμερο· εἶχα ἀφίσει τοὺς ὑπάλ-
ληλους μόνους τοὺς μπροστὰ, στό ἀρχαιοπω-
λεῖο, μέ κάτι ἀραιούς πελάτες πού δὲν ὑπῆρ-
χε ἐλπίδα ν' ἀγοράσουν τίποτα, καὶ καθόμα-
στε οἱ δύο μας στό γραφεῖο μου, ρεμβάζον-
τας. Ἐγὼ κύτταζα μέσ' ἀπὸ τὰ τζάμια πρὸς
τὸν κήπο, ὅπου σάλευε τὰ κιτρινισμένα φύλ-
λα ἕνας ἐλαφρὸς ἄνεμος. Θὰ μπορούσα νά
περιγράψω, μέ τὴ μεγαλύτερη νοσταλγία πού
ὑπάρχει, τὴ σκηνὴ σὲ ὅλες τῆς τῆς λεπτομέ-
ρειες. Τοῦ ἐξήγησα πῶς αἰσθανόμουν αὐτὴ νά
μὴν ὑπῆρχε τίποτα ἀπ' ὅ,τι ἔβλεπα, σὰ νά
δημιουργοῦσα ὅλες τῆς καταστάσεις, καὶ τὴν
παραμικρὴ ἀκόμα — τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ
γραφεῖου μου, αὐτὸν τὸν ἴδιον, τὰ φύλλα, τὴ
σκόνη πάνω στὰ φύλλα, τὸν ἄνεμο πού τὰ

φουσοῦσε, τὸ δροσερὸ θρόισμα πού ἔκαναν κι
ἔφτανε, πνιχτὸ κάπως, μέχρι τ' αὐτιά μου —
γιὰ νά ἐξυπηρετῶ δικὰ μου συμφέροντα. Θυ-
μᾶμαι μάλιστα πού τὸν εἶχα ρωτήσῃ ἂν ἔ-
βλεπε κι αὐτὸς τὰ ἴδια πράγματα, πού ἔβλε-
πα ἐγὼ. Τὰ γέλια πού κάναμε δὲν περιγρά-
φονται.

(Παρουσίαση: Βασίλης Ἀρφάνης)

★

Ψιθυροὶ ὅταν λέω, ἐννοῶ κάτι σὰ ρόγ-
χους, ἀναρθρους, πού δὲν καταλαβαίνω τί θέ-
λουν νά ποῦν, ἂν καὶ ὑποπτεύομαι ὅτι πᾶνε
νά σχηματίσουν λέξεις. Εἶμαι βέβαιος πῶς ἂν
κατῶρθωνα νά ὑπερβῶ τὴ φρίκη μου, πού
εἶναι πάντοτε ἡ ἴδια, θὰ ἔβγανα συμπεράσμα.
Τοὺς ἀκούω νά προφέρονται, μέσα στὰ τύμ-
πανα τῶν αὐτιῶν μου, μ' ἕνα μουλωχτό, καὶ
κατὰ κάποιον τρόπο ἐμπιστευτικό, τόνο.

Κάτι σάν:

Χρά-φρά-χροῦ-θροῦ-γροῦ-φροῦ.

Χράχ, χρούχ, χρέ, χρέχ, γρέχ, φρέχ, δρέχ.
Βρέ.

Γρέ-φρέ-κράχ-γράχ-κρέχ.

Φρούχ, κρούχ, γρούχ, γράχ.

Φρέχ.

Γράαα, χράαα, κράαα, φράαα, δράαα.

Φρέεε, χρέεε, γρέεε. Γρέεε, γρέεε, γρέεεε.
Φρέ.

Φρέχ.

Χράχ, χράχ, χράχ. Γρέχ.

Παρουσίαση: Σωκρ. Α. Σκαρτσῆς

ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΜΑΣ

Πέντε Χαϊκού

Μικρὸ πουλὶ συγχώρα με
θ' ἀκούσω τὸ τέλος τοῦ τραγουδιῦ σου
σὲ κάποιον ἄλλο κόσμο.

Στὴν ἀνοιξιὰτικὴ καταχνιὰ
ὁ πάγος καὶ τὸ νερὸ ξεχνοῦν
τὴν παλιά τους διαφορά...

Καθὼς ἡ βροντὴ σθίνει ὑπόκωφα,
ὁ ξάστερος, καθάριος οὐρανὸς
μοσχοδολᾷ λευκάκανθα.

Στὸ μισόφωτο ἔνα κουδοῦνι
ἀντηχεῖ γλυκὰ καθὼς ἀπολαμβάνω
ἕναν ὥριμο διόσπυρο.

Οὔτε κι ἕνας σοφὸς
δὲ μπορεῖ νάνα σίγουρος γιὰ τὸ τέλος
ἐνὸς κοιμισμένου σαλγκάρου.

μετὰφρ. ἀπ' τ' ἀγγλικά
Γεώργιος Παναγόπουλος

Τέσσερα τρίστιχα

1

Τὸ βαθὺ τῆς νύχτας σκοτάδι
τὴν ὁμορφιά τῆς χαρραγῆς καρτερεῖ
τὰ σκοτάδια νά διαλύσει.

2

Στὴν ἀγκαλιὰ τῆς γυναίκας
στὴ γέννηση τοῦ παιδιοῦ
Ζῆς.

3

Στὸ χρόνο μέσα
τοὺς λατρεύεις πιότερο
κι' ἡ ζωὴ τελειώνει.

4

Πιστεύεις κι' ἀγωνίζεσαι
ἐλπίζεις καὶ περιμένεις
λένε κι' ἀκοῦς.

Φίλιππος Κ. Λουκέρης